

Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-482/13 Unicaja Banco SA κατά José Hidalgo Rueda κ.λπ., C-484/13, Caixabank SA κατά Manuel María Rueda Ledesma κ.λπ., C-485/13 Caixabank SA κατά José Labella Crespo κ.λπ., C-487/13 Caixabank SA κατά Alberto Galán Luna κ.λπ.

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Η ισπανική νομοθεσία κατά την οποία το εθνικό δικαστήριο οφείλει να διατάξει τον εκ νέου υπολογισμό των τόκων υπερημερίας που υπολογίστηκαν με επιτόκιο τριπλάσιο το νομίμου επιτοκίου είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης

Εντούτοις, το ισπανικό δικαστήριο πρέπει να έχει τη δυνατότητα να κρίνει καταχρηστική τη ρήτρα που επιβάλλει τέτοιους τόκους και, ως εκ τούτου, να μπορεί να μην την εφαρμόσει

Η οδηγία 93/13/CEE¹ σκοπεί στην προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τις καταχρηστικές ρήτρες που περιέχονται στις συμβάσεις μεταξύ επαγγελματιών και καταναλωτών.

Η ισπανική νομοθεσία περί προστασίας των καταναλωτών τροποποιήθηκε κατόπιν της απόφασης Aziz του Δικαστηρίου². Έκτοτε, όταν, στο πλαίσιο διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης, το εθνικό δικαστήριο διαπιστώνει τον καταχρηστικό χαρακτήρα μίας ή πλειόνων ρητρών, μπορεί να αποφασίσει ότι δεν πρέπει να πραγματοποιηθεί η εκτέλεση ή να διατάξει την εκτέλεση χωρίς εφαρμογή των ρητρών που θεωρούνται καταχρηστικές.

Ο ισπανικός νόμος ορίζει επίσης ότι, όσον αφορά τα δάνεια ή τις πιστώσεις που προορίζονται για την απόκτηση κύριας κατοικίας και εξασφαλίζονται με υποθήκες συσταθείσες επί του οικείου ακινήτου, οι τόκοι υπερημερίας δεν μπορούν να υπερβαίνουν το τριπλάσιο του νομίμου τόκου και μπορούν να εισπραχθούν μόνον επί του καταβλητέου κεφαλαίου.

Η Unicaja Banco και η Caixabank ζήτησαν την κίνηση σειράς διαδικασιών εκτέλεσης ενυπόθηκων δανείων προκειμένου να επιτύχουν την αναγκαστική εκτέλεση επί πλειόνων υποθηκών αξίας από 47 000 ευρώ έως 249 000 ευρώ. Στα ενυπόθηκα δάνεια εφαρμοζόταν επιτόκιο υπερημερίας 18 % και 25 %. Επιπλέον, όλες οι δανειακές συμβάσεις περιείχαν ρήτρα κατά την οποία ο δανειστής μπορούσε, σε περίπτωση μη τήρησης από τον δανειολήπτη των υποχρεώσεων του πληρωμής, να επισπεύσει την αρχικώς συμφωνηθείσα λήξη και να απαιτήσει την καταβολή του συνολικού ανεξόφλητου κεφαλαίου, καθώς και των συμφωνηθέντων τόκων, τόκων υπερημερίας, προμηθειών και εξόδων.

Η Unicaja Banco και η Caixabank υπέβαλαν τις αιτήσεις τους αναγκαστικής εκτέλεσης ενώπιον του Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 2 de Marchena (πρωτοβάθμιο δικαστήριο της Marchena, Ισπανία), εφαρμόζοντας τα προβλεπόμενα επιτόκια υπερημερίας. Το ισπανικό δικαστήριο διερωτάται επί του καταχρηστικού χαρακτήρα των σχετικών με τα επιτόκια υπερημερίας ρητρών, καθώς και επί της εφαρμογής των επιτοκίων αυτών στο κεφάλαιο του οποίου η πρόωρη

¹ Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ L 95, σ. 29).

² Απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Μαρτίου 2013 στην υπόθεση [C-415/11](#) (βλ. επίσης ΑΤ [αριθ. 30/13](#)). Στην υπόθεση εκείνη, το Δικαστήριο έκρινε ότι η οδηγία σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες ήταν αντίθετη προς την ισπανική ρύθμιση που δεν παρείχε στο αρμόδιο να διαπιστώσει τον καταχρηστικό χαρακτήρα μιας ρήτρας δικαστήριο τη δυνατότητα να αναστείλει τη διαδικασία εκτέλεσης ενυπόθηκης απαίτησης, όταν τούτο ήταν αναγκαίο για την εξασφάλιση της πλήρους αποτελεσματικότητας της τελικής απόφασής του.

αποπληρωμή επισπεύδεται σε περίπτωση υπερημερίας πληρωμής. Το δικαστήριο αυτό εκφράζει εντούτοις αμφιβολίες ως προς τις συνέπειες του καταχρηστικού χαρακτήρα των εν λόγω ρητρών, καθόσον, σύμφωνα με τον ισπανικό νόμο, θα έπρεπε να υπολογιστούν εκ νέου οι τόκοι υπερημερίας των οποίων το επιτόκιο είναι τριπλάσιο του νομίμου επιτοκίου, κατά τρόπον ώστε να εφαρμόζεται επιτόκιο που δεν υπερβαίνει το κατώτατο αυτό όριο. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το εθνικό δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο αν η οδηγία σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες στις συμβάσεις μεταξύ καταναλωτών αντίκειται στον ισπανικό νόμο.

Με τη σημερινή απόφασή του, **το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η οδηγία δεν αντίκειται στον ισπανικό νόμο, εφόσον η εφαρμογή του (i) δεν προδικάζει την εκ μέρους του εθνικού δικαστηρίου εκτίμηση του καταχρηστικού χαρακτήρα της ρήτρας και (ii) δεν εμποδίζει το εν λόγω δικαστήριο να μην εφαρμόσει τη ρήτρα σε περίπτωση που διαπιστώσει τον καταχρηστικό χαρακτήρα της κατά την έννοια της οδηγίας.**

Συναφώς, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι **η υποχρέωση τήρησης του κατώτατου ορίου του επιτοκίου υπερημερίας ουδόλως προδικάζει την εκ μέρους του δικαστηρίου εκτίμηση του καταχρηστικού χαρακτήρα μιας ρήτρας καθορίζουσας τους οικείους τόκους.** Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο τονίζει ότι το εθνικό δικαστήριο μπορεί να εκτιμήσει τον ενδεχομένως καταχρηστικό χαρακτήρα μιας ρήτρας σχετικής με τόκους υπερημερίας οι οποίοι υπολογίστηκαν με επιτόκιο **χαμηλότερο** του προβλεπόμενου από τον ισπανικό νόμο. Ένα επιτόκιο υπερημερίας χαμηλότερο από το τριπλάσιο του νομίμου επιτοκίου δεν μπορεί κατ' ανάγκη να θεωρηθεί δίκαιο κατά την έννοια της οδηγίας. Ομοίως, όταν το επιτόκιο του τόκου υπερημερίας που προβλέπεται σε ρήτρα είναι **υψηλότερο** του προβλεπόμενου από τον ισπανικό νόμο και πρέπει να μειωθεί, τούτο δεν πρέπει να εμποδίζει το εθνικό δικαστήριο να αντλήσει όλες τις συνέπειες του ενδεχόμενου καταχρηστικού χαρακτήρα της ρήτρας από πλευράς της οδηγίας και να προβεί, αν χρειαστεί, στην ακύρωσή της.

Τούτου δοθέντος, το Δικαστήριο διαπιστώνει επίσης ότι, στις υποθέσεις αυτές, υπό την επιφύλαξη των εξακριβώσεων στις οποίες προέβη ο Ισπανός δικαστής, **η ακύρωση των συμβατικών ρητρών δεν φαίνεται να έχει καταρχήν αρνητικές συνέπειες για τους καταναλωτές,** στο μέτρο που τα ποσά για τα οποία κινήθηκαν οι διαδικασίες εκτέλεσης ενυπόθηκων δανείων θα είναι κατά λογική αναγκαιότητα μικρότερα εάν δεν έχουν προσαυξηθεί με τους προβλεπόμενους από τις ρήτρες αυτές τόκους υπερημερίας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582